

**Міністерство освіти і науки України
ПВНЗ «Інститут екології економіки і права»**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
О.В.Нікандров**

«19» березня 2021 р.

**ПРОГРАМА
вступних випробувань з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
(на основі повної загальної середньої освіти)
на освітній рівень бакалавр
за спеціальностями «Фінанси і кредит» «Маркетинг», «Екологія»,
«Психологія», «Економіка»
денної та заочної форми навчання**

**Схвалено на засіданні кафедри
Протокол №6 -ПК від 12.03.2021**

КИЇВ 2021

Пояснювальна записка

Програму для вступного випробування розроблено на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури з урахуванням чинних програм з української мови для 5–9 класів (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804) та програм для профільного навчання учнів 10-11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 № 826). Зважаючи на варіативність програм з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, до програми внесено персоналії письменників і художні твори, вивчення яких передбачено всіма чинними програмами і відображено в усіх підручниках, рекомендованих Міністерством освіти і науки України. Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Українська мова» («Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення») та «Українська література» («Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – початку XX ст.», «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес»).

Загальна кількість завдань роботи – **58**

На виконання роботи відведено **180 хвилин**

Матеріал вступних випробувань з математики складається із завдань трьох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді(№ 1-23, 29-33, 34-53)
2. Завдання на встановлення відповідності (№ 24-28, 54-57)
3. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (№ 58)

Критерії оцінювання

Схема оцінювання виконаної роботи абітурієнта:

1. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді* оцінюється в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь, 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.
2. *Завдання на встановлення відповідності («логічні пари»)* оцінюються в 0,1,2,3 або 4 бали: 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»), 0 балів, якщо не вказано жодної правильної «логічної пари» або відповіді на завдання не надано.
3. *Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю оцінюється від 0 до 20 балів за критеріями змісту та мовного оформлення:*
  - 3.1. *Теза* 0, 1 або 2 бали
  - 3.2. *Аргументи*: 0, 1 або 2 бали
  - 3.3. *Приклад з літератури чи інших видів мистецтва*: 0, 1 або 2 бали
  - 3.4. *Приклад, що є історичним фактом або випадком із життя*: 0, 1 або 2 бали
  - 3.5. *Логічність, послідовність* 0, 1 або 2 бали
  - 3.6. *Висновок*: 0, 1 або 2 бали
  - 3.7. *Орфографія та пунктуація*: 0, 1,2,3,4 бали
  - 3.8. *Лексика, граматики та стилістика*: 0, 1,2,3,4 бали

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно розв'язавши всі завдання – **68**.

Мінімальна кількість балів, яку можна набрати для вступу у вищий навчальний заклад - **16**.

Кількість балів	Оцінка за шкалою 1–12 балів
0–5	1
6–10	2
11–15	3
16–20	4
21–26	5
27–32	6
33–38	7
39–43	8
44–49	9
50–55	10
56–61	11
62–68	12

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1.1 Фонетика. Графіка. Орфоенія. Орфографія. Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

1.2 Лексикологія. Фразеологія Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова. Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

1.3 Будова слова. Словотвір Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

1.4 Морфологія Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні й загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий,

середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах). *Прикметник* як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складна форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. *Числівник* як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат. *Займенник* як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників. *Дієслово* як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. *Дієприкметник* як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. *Дієприслівник* як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот. *Прислівник* як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого і найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу. **Службові частини мови** *Прийменник* як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. *Сполучник* як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні і підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. *Частка* як службова частина мови. Правопис часток. *Вигук* як частина мови. Правопис вигуків.

1.5 Синтаксис *Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису.* Підрядний і сурядний зв'язок між словами та частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені. *Речення як основна синтаксична одиниця.* Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань) Просте двоскладне речення. *Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення.* Зв'язок між підметом і присудком. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. *Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.* Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). *Просте ускладнене речення.* Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. *Розділові знаки* в ускладненому реченні. *Складне речення.* Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення. *Складносурядне речення.* Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні. *Складнопідрядне речення.* Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). *Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.* *Безсполучникове складне речення.* Безсполучникове складне

речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому. *Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова.* Заміна прямої мови непрямою. *Цитата* як різновид прямої мови. *Діалог.* Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

1.6 Стилїстика Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

1.7 Розвиток мовлення Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення

2 УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 2.1 Усна народна творчість Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки». Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль». Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».

2.2 Давня українська література «Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги). «Слово про похід Ігорів». Григорій Сковорода «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми.

2.3 Література кінця XVIII — початку XX ст. Іван Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка»; Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся»; Тарас Шевченко «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт»; Пантелеймон Куліш «Чорна рада»; Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»; Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»; Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля»; Іван Франко «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей».

2.4 Література XX ст. Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків», «Intermezzo»; Ольга Кобилянська «Земля»; Леся Українка «Contra spem spero!», «Лісова пісня»; Микола Вороний «Блакитна Панна»; Олександр Олесь «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»; Павло Тичина «О панно Інно», «Ви знаєте, як липа шелестить...»,

«Пам'яті тридцяти»; Максим Рильський «Молюсь і вірю. Вітер грає...»; Микола Зеров «Київ-традиція»; Микола Хвильовий «Я (Романтика)»; Юрій Яновський «Дитинство»; Володимир Сосюра «Любіть Україну»; Валер'ян Підмогильний «Місто»; Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сом»; Микола Куліш «Мина Мазайло»; Богдан-Ігор Антонич «Різдво»; Олександр Довженко «Україна в огні», «Зачарована Десна»; Андрій Малишко «Пісня про рушник»; Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти – людина...», «Задивляюся в твої зіниці...»; Олесь Гончар «Залізний острів»; Григій Тютюнник «Три зозулі з поклоном»; Василь Стус «Як добре те, що смерті не боюся я», «О землі втрачена, явися!...»; Іван Драч «Балада про соняшник»; Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай».

2.5 Твори українських письменників-емігрантів Іван Багряний «Тигролови»; Євген Маланюк «Стилет чи стилос?».

2.6 Сучасний літературний процес Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.